



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GK
Dobre Kadry
Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.

UE
Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
numer projektu: WND-POKL.03.03.04-00-028/12

RECENZJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA II ETAPU EDUKACYJNEGO

Recenzent: Hanna Staniów
doradca metodyczny
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Akt prawny, w oparciu o który sporządzono recenzję programu:

Ustawa z dnia 30.05.2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw.

Art. 22a. 1. Nauczyciel lub zespół nauczycieli przedstawia dyrektorowi (...) szkoły (...) program nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego na dany etap edukacyjny.

(...)

4. (...) programy nauczania (...) mogą obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres (...) treści nauczania ustalonych dla danych zajęć edukacyjnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (...).

5. (...) programy nauczania (...) powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, dla których są przeznaczone.

Nazwa programu: „**Nauka i technologia dla żywności**”

Innowacyjny, interdyscyplinarny program nauczania dla II etapu nauczania

Autorzy programu:
Dorota Wójcik-Hetman
Aneta Watemborska
Alicja Brzozowska

Poziom edukacyjny: II etap edukacyjny (szkoła podstawowa)

PROJEKT REALIZOWANY W PARTNERSTWIE:

Człowiek – najlepsza inwestycja

GK
Dobre Kadry
Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.

Dobre Kadry
Centrum badawczo-szkoleniowe.
Sp. z o.o.

UE
Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

BIURO PROJEKTU:
ul. Jęczyńska 10/1
53-507 Wrocław
tel. 71 343 77 73-74
fax 71 343 77 72
www.dobrekadry.pl



Opinia ogólna

Recenzowany program zawiera:

1. Wstęp
2. Założenia programowe
3. Cele ogólne programu
4. Cele szczegółowe kształcenia i wychowania
5. Program a podstawa programowa
6. Zadania szkoły
7. Zalecane sposoby osiągnięcia celów
8. Materiał nauczania (treści) i przewidywane osiągnięcia ucznia
9. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów
10. Komentarz dla nauczyciela

We wstępie zawarta została geneza opracowania programu, który jest odpowiedzią na aktualne potrzeby edukacyjne uczniów szkoły podstawowej na II etapie edukacyjnym.

Tematyka żywności i żywienia, na której w zakresie treściowym bazuje program, zajmuje ważne miejsce w życiu każdego człowieka. Uczniowie będą więc mieli możliwość wykorzystania wiedzy nabytej w trakcie nauki przedmiotów przyrodniczych w bliskiej sobie dziedzinie życia. Dla uczniów, także tych najmłodszych, poruszane zagadnienia powinny być szczególnie aktualne ze względu na stale rosnący problem otyłości wśród dzieci. Autorki programu wskazują także na wszechobecną we współczesnych mediach popularyzację zdrowego stylu życia i odżywiania, co przyczynia się do zainteresowania dzieci tą tematyką, a także powszechne zainteresowanie problematyką żywności modyfikowanej genetycznie.

Autorki zakładają, że proponowane w programie stworzenie warunków do aktywnego działania uczniów ułatwi osiągnięcie wzrostu ciekawości poznawczej, rozbudzenie ich inicjatywy i gotowości do rozwiązywania istotnych, życiowych problemów, a także przekonanie uczniów do dalszych poszukiwań i podejmowania prób skutecznego planowania pracy w innych dziedzinach, tak naukowych, jak i praktycznych.





KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GK
Dobre Kadry
Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.

UE
Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
numer projektu: WND-POKL.03.03.04-00-028/12

Przy pisaniu programu przyjęte zostały następujące cele ogólne:

1. Rozbudzenie i wspieranie zainteresowań przedmiotami przyrodniczymi wśród uczniów.
2. Rozwijanie zdolności myślenia analitycznego i syntetycznego.
3. Kształcenie umiejętności twórczego integrowania wiedzy z różnych dziedzin.
4. Uświadomienie bezpośredniego związku nauki z życiem codziennym i zaspokajaniem zasadniczych potrzeb człowieka.
5. Kształtowanie otwartości na poznawanie świata poprzez samodzielne działanie.

Proponowane w programie cele szczegółowe, zakładające wykształcenie u uczniów określonych umiejętności, są spójne z celami ogólnymi.

Założenia programu „Nauka i technologia dla żywności” opierają się na fundamentalnych zasadach nowoczesnej edukacji, które wyznaczają kierunki rozwoju i podkreślają aktywną rolę ucznia w procesie kształcenia (zakładają odpowiedzialne uczenie się poprzez doświadczanie, badanie i porządkowanie poznawanego świata). Wśród najważniejszych zasad, które stały się podstawą do opracowania programu, znalazły się m.in. dążenie do zapewnienia harmonijnego rozwoju uczniów, umożliwienie im samodzielnego konstruowania i porządkowania zdobywanej wiedzy, rozwijanie otwartości na poznawanie świata i samego siebie, a także stworzenie warunków do wykształcenia wśród uczniów oczekiwanych postaw, takich jak aktywność, samodzielność oraz odpowiedzialność w procesie kształcenia i własnego rozwoju.

PROJEKT REALIZOWANY W PARTNERSTWIE:

GK
Dobre Kadry
Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o.

Dobre Kadry
Centrum badawczo-szkoleniowe.
Sp. z o.o.

UE
Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

BIURO PROJEKTU:
ul. Jęczyńska 10/1
53-507 Wrocław
tel. 71 343 77 73-74
fax 71 343 77 72
www.dobrekadry.pl

Człowiek – najlepsza inwestycja



Opinia szczegółowa

Recenzowany program należy uznać za niezwykle cenną i nowatorską propozycję dydaktyczną dla nauczycieli uczących na II etapie edukacyjnym. Nowatorstwo programu polega przede wszystkim na: integracji treści kształcenia, obejmujących zagadnienia wynikające z podstawy programowej przyrody, matematyki i informatyki oraz wykraczających poza tę podstawę; stosowaniu różnorodnych, w tym nowatorskich metod pracy z uczniem, ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących (w tym projektów edukacyjnych); możliwości realizacji w międzyoddziałowej grupie uczniów lub w klasie innowatorskiej na obowiązkowych zajęciach dodatkowych; wykorzystaniu nie tylko bazy szkoły ale także zasobów dydaktycznych uczelni.

Jego istotnym walorem jest interdyscyplinarność oraz holistyczne podejście do procesu dydaktycznego. Ułatwia ona uczniom, którzy na progu czwartej klasy szkoły podstawowej znaleźli się w nowej sytuacji edukacyjnej (przejście od nauczania zintegrowanego do nauczania przedmiotowego) w miarę "bezbolesne" pokonanie progu między I i II etapem nauczania. Proponowany sposób realizacji programu stanowi naturalną kontynuację holistycznego nauczania, zapewniając uczniom poczucie bezpieczeństwa, a jednocześnie nie tylko nie tłumi, ale także wykorzystuje i rozwija naturalną dla dzieci ciekawość świata.

„Nauka i technologia dla żywności” jest nie tylko tytułem programu nauczania, ale jednocześnie nazwą przedmiotu, który zgodnie z założeniami ma być realizowany na dodatkowych zajęciach obowiązkowych i wpisany do szkolnego zestawu programów nauczania. Dla tego przedmiotu nie ma ustalonej podstawy programowej. Z tego względu program „Nauka i technologia dla żywności” obok wybranych wymagań podstawy programowej - określonych w rozporządzeniu dla przyrody, matematyki oraz informatyki - wprowadza także zagadnienia wykraczające poza tę podstawę. Należy jednak stanowczo podkreślić, że recenzowany program zachowuje pełną spójność z celami kształcenia ogólnego opisanymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego, zapewniając warunki do osiągnięcia założonych celów oraz kształcenia istotnych umiejętności uczniów określonych w podstawie programowej.





Autorki programu, co jest szczególnie istotne, stawiają przy tym na samodzielność i twórczość uczniów w zdobywaniu kompetencji oraz podkreślają interdyscyplinarne ujęcie zagadnień tak naukowych, jak i praktycznych.

Program będzie nie tylko wspierał i rozwijał zainteresowania i uzdolnienia przyrodnicze uczniów, ale ma im zapewnić osiągnięcie wysokich umiejętności wykorzystywania technologii informacyjnej. Proponowane projekty badawcze, realizowane w ramach programu nie tylko w warunkach szkolnych, ale także - co warto podkreślić - w specjalistycznych laboratoriach na uczelni, umożliwią uczniom uzyskanie szerokich kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów, stosowania zintegrowanej wiedzy, planowania i przeprowadzania eksperymentów i doświadczeń. Zdobędą oni także umiejętność radzenia sobie z przyswajaniem, porządkowaniem i właściwym wykorzystaniem nowych zasobów informacji. Właściwa realizacja programu powinna również doprowadzić do rozbudzenia wśród uczniów potrzeby ustawicznego kształcenia się, postawy niezbędnej i wysoko cenionej we współczesnym świecie.

W kolejnej części programu wymienione zostały najistotniejsze zadania szkoły, których właściwemu wypełnieniu sprzyja realizacja proponowanego programu. Dotyczy to zarówno zadań, które zostały wyraźnie sformułowane w podstawie programowej kształcenia ogólnego, jak i innych, określonych na podstawie ramowych statutów placówek oświatowych.

Należą do nich w szczególności:

- Tworzenie warunków do zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych dla uzyskania świadectwa ukończenia szkoły,
- Stosowanie efektywnych i atrakcyjnych metod nauczania,
- Kształcenie umiejętności praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy,
- Zapewnienie odpowiedniej bazy dydaktycznej i stałe jej unowocześnianie,
- Poszukiwanie i współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój uczniów,
- Rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez wdrażanie skutecznej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej,
- Kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałości o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów,



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
numer projektu: WND-POKL.03.03.04-00-028/12

- Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym (tworzenie warunków do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych),
- Przygotowanie uczniów do samokształcenia i samorealizacji.

Dla każdego z wymienionych zadań wyraźnie wskazano te elementy programu, które ułatwiają szkole ich prawidłową realizację.

Wśród zalecanych warunków realizacji programu na szczególną uwagę zasługuje proponowana zmiana modelu kształcenia, polegająca na przesunięciu uwagi z osoby nauczyciela na uczniów oraz z treści nauczania na efekty kształcenia. Proponowane podejście umożliwi uczniom zdobywanie wiedzy poprzez własne działania i doświadczenia, zaangażowanie emocjonalne, poczucie sensu tego, co robią oraz odczucie zależności między wysiłkiem, jaki wkładają w swoją pracę a uzyskiwanym efektem.

Istotnym warunkiem związanym z realizacją programu jest wykorzystywanie przez uczniów wiedzy i umiejętności z matematyki i informatyki, zdobytych na zajęciach obowiązkowych lub wdrażanych na bieżąco na zajęciach „NTŻ”. Matematyka i informatyka są w recenzowanym programie przedmiotami wspierającymi. Dla właściwej realizacji programu niezbędne są umiejętności uczniów w zakresie sprawnego wykonywania działań na liczbach całkowitych oraz ułamkach, przetwarzania informacji tekstowych, liczbowych i graficznych, wykonywania obliczeń praktycznych, w szczególności procentowych, statystyki opisowej oraz wykorzystywania TIK do gromadzenia i przetwarzania informacji, dokumentowania wyników badań, prezentowania efektów pracy.

Z tego względu autorki programu proponują jego realizację między innymi poprzez:

- odwoływanie się do doświadczeń i posiadanych umiejętności uczniów,
- stosowanie na zajęciach metod aktywizujących, w szczególności metody projektu edukacyjnego,
- współpracę z uczelnią, specjalistycznymi laboratoriami i/lub ze szkołami, instytucjami dysponującymi wyposażonymi pracowniami przyrodniczymi lub laboratoriami,
- wykonywanie obserwacji bezpośrednich, pomiarów, doświadczeń i eksperymentów,
- wycieczki edukacyjne i zajęcia terenowe,
- stosowanie elementów oceniania kształtującego.

PROJEKT REALIZOWANY W PARTNERSTWIE:

Człowiek – najlepsza inwestycja



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
numer projektu: WND-POKL.03.03.04-00-028/12

Każde z tych zaleceń zostało przybliżone i omówione, ze wskazaniem na znaczenie, jakie ma ono dla prawidłowej realizacji programu.

Wartościowym elementem programu jest zalecenie szerokiego wykorzystywania narzędzi TIK, na każdym etapie jego realizacji. Dla współczesnego ucznia umiejętność sprawnego i celowego posługiwania się tymi narzędziami jest niezwykle istotna - przydatna nie tylko na kolejnych etapach kształcenia, ale także w codziennym życiu i późniejszej pracy zawodowej. Program umożliwia także kształcenie u uczniów pożądanych i wartościowych cech społecznych, takich jak umiejętność pracy w grupie, uzasadniania i bronięcia swojego stanowiska, krytycznej analizy i oceny pracy własnej oraz innych osób.

Materiał nauczania proponowanego programu „Nauka i technologia dla żywności” podzielony został na 24 rozdziały. Każdy rozdział będzie realizowany w ciągu 8 godzin dydaktycznych (przy założeniu interdyscyplinarnego podejścia przy ich realizacji) i kończy się badawczym lub zadaniowym projektem edukacyjnym. Tytuł rozdziału jest jednocześnie tytułem projektu, co przygotowuje ucznia do świadomej realizacji danego projektu. Pierwsze 8 rozdziałów programu zakłada przygotowanie uczniów do realizacji projektów z wykorzystaniem zasobów uczelni, pozostałe 16 – to projekty realizowane bez wsparcia uczelni. Zajęcia przygotowujące zapewniają uczniom niezbędną wiedzę i kompetencje, które mają się stać bazą do świadomego udziału uczniów w kończącym każdy rozdział interdyscyplinarnym projekcie.

W programie zamieszczona została konkretna propozycja sposobu sprawdzania i oceniania osiągnięć ucznia oraz kryteria oceny udziału ucznia w projektach, z której mogą skorzystać nauczyciele przystępujący do realizacji programu. Zaproponowano także gotowe karty oceny.

Proponowane w programie warunki jego realizacji w mojej opinii stwarzają szansę na osiągnięcie zakładanych celów ogólnych i szczegółowych. Program jest bardzo ambitny, zarówno dla nauczyciela jak i uczniów zaangażowanych w jego realizację, ale jednocześnie bardzo atrakcyjny. Warto podkreślić niezbędną przy realizacji programu aktywność i samodzielność uczniów, a także duże zróżnicowanie proponowanych metod pracy, co zapobiega monotonii oraz osiągnięciu pełnej satysfakcji zarówno przez uczniów jak i nauczycieli prowadzących zajęcia.

PROJEKT REALIZOWANY W PARTNERSTWIE:

Człowiek – najlepsza inwestycja



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
numer projektu: WND-POKL.03.03.04-00-028/12

Dla nauczyciela realizującego program bardzo pomocne są przemyślane i dobrze sformułowane osiągnięcia ucznia, określone po każdym rozdziale (na zakończenie każdego projektu). Ułatwią one ewaluację programu i ocenę uczniów. Bardzo przydatne są także konkretne i szczegółowe kryteria oceny, wraz z gotowymi kartami oceny. Należy zwrócić uwagę na fakt, że ich konstrukcja jest dobrze przemyślana - wynikająca z realizowanego programu i w pełni z nim skorelowana. Program kończy rozdział "Komentarz dla nauczyciela", w którym zawarto przegląd zagadnień wykraczających poza podstawę programową dla II etapu kształcenia oraz polecane przez autorki programu źródła informacji – rozdział, dzięki któremu nauczyciel otrzymuje bezpośrednie wsparcie merytoryczne, jest więc dla niego bardzo przydatny.

Program jest wartościowy i poprawny - tak pod względem merytorycznym, jak i metodycznym. Napisany został poprawnym językiem, w przystępny sposób oraz przejrzystie skonstruowany.

Ocena recenzenta: **POZYTYWNA**

Hanna Staniów

Wrocław, 25.10.2014 r.

PROJEKT REALIZOWANY W PARTNERSTWIE: